

FY 2024-2025

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ НАПН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»

КАФЕДРА UNESCO З НАУКОВОЇ ОСВІТИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

МАТЕРІАЛИ

*IV Всеукраїнської науково-практичної
онлайн-конференції*

«ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ НАУКОВОЇ ОСВІТИ»

11–16 грудня 2024 року

Київ
2024

Боярчук О. А. Розвиток презентаційних і публікаційних навичок при формуванні ключових компетентностей у науковому ліцеї	98
Бреусова Н. Ю. Canva як універсальний інструмент для створення різноманітних навчальних матеріалів	105
Брусєнцева О. А., Постоєва О. Г. Перспективи миротворчої освіти в Україні в умовах глобалізації та викликів сьогодення.....	115
Булах І. І., Короташ А. І. Вплив технологій віртуальної (VR) та доповненої (AR) реальності на технології навчання й освітянські практики.....	124
Васильєва А. Є., Лаврова О. В. Формування наукового світогляду молодших школярів	133
Ващенко О. П. Формування комунікативної компетентності учнів на уроках української мови та літератури шляхом використання інноваційних технологій.....	136
Вдовченко В. В. Інноваційність структурування навчального модуля «Проектно-технологічна діяльність у побуті» для предмета «Технології» у 7–9-х класах	142
Веремійчук С. В. Модель вчителя-словесника ХХІ століття: симбіоз «досвід-творчість-новації-технології».....	153
Водолага Ю. С. Соціальні мережі та блоги як інструмент популяризації науки	159
Воєвода К. В. Застосування імерсивних технологій у сучасному освітньому процесі здобувачів	167
Вожол О. В. Бюрократія в контексті популяризації науки та розвитку презентаційних і публікаційних навичок.....	171
Войтенко О. О. Гейміфікація на допомогу асистенту вчителя: завдання в ігровій формі для дітей з особливими освітніми потребами.....	178
Волокітіна В. М., Сірик С. В. Популяризація науки та читання сучасною молоддю	182
Волошина М. А. Практика впровадження інноваційних педагогічних технологій у закладах вищої освіти.....	187
Гайова А. М. Віртуальний демонстраційний експеримент під час вивчення фізики.....	189
Ганаба С. О. Якісна освіта – це інноваційна освіта.....	193
Голуб І. М., Голуб Х. І. Успішні кейси використання ШІ в дизайні та проектуванні	196

Висновок. Таким чином, ігри та моделювання ситуацій спільної взаємодії, творчої співпраці допомагає дитині з ООП або іншої вразливої категорії дітей відчувати свою потрібність у колективі однолітків, запобігти психологічному напруженню, відкрити нові можливості, а також створенню інклюзивного освітнього середовища тощо.

Саме професійним педагогічним супроводом досягається найгостріша людська потреба: **бути зрозумілим – прийнятим – визнаним.**

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання. Науково-метод. посібник. [Текст.] Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/420694.pdf
2. Весела абетка. Ігри. [Текст.] Режим доступу: http://abetka.ukrlife.org/g_panas.htm
3. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта. Навчальний посібник. [Текст.] Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

Волокітіна В. М.,

*викладач-методист Економіко-правничий фаховий коледж
Запорізького національного університету
e-mail: wiwo83223@gmail.com*

Сірик С. В.,

*к.філол.н, доцент, викладач-методист
Медичний фаховий коледж Запорізького державного медико-фармацевтичного
університету
e-mail: siryk.svitlana66@gmail.com*

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ ТА ЧИТАННЯ СУЧАСНОЮ МОЛОДДЮ

Стаття присвячена проблемі світового рівня – кризі читання, залежності сприйняття і запам'ятовування прочитаної інформації від технічного оформлення текстів. Подано поради щодо покращення навичок читання та методичні рекомендації викладачам із використання текстів у навчальному процесі.

Ключові слова: текст, читання, запам'ятовування, інформація, дистанційне навчання, презентації.

The article is devoted to a world-level problem - the reading crisis, the dependence of the perception and memorization of read information on the technical design of texts. Tips on improving reading skills and methodological recommendations for teachers on using texts in the educational process are given.

Key words: text, reading, memorization, information, distance learning, presentations.

Популяризація науки, розповсюдження наукових знань у формі, доступній для широкого кола людей, що не є фахівцями в певній галузі, розвиток презентаційних, публікаційних навичок є надзвичайно актуальними у наш час. Адже це сприяє зростанню інтересу до науки, підвищенню освітньої культури.

Як читає сучасна молодь? Чому погано запам'ятовує прочитане? Таке питання турбує викладачів і батьків. Зараз взагалі говорять про кризу читання. І це є проблемою світового рівня. Тому тема, взята для дослідження є **актуальною**. Спробуємо її розглянути у нашій розвідці та дати кілька практичних порад.

Мета розвідки – простежити залежність сприйняття і запам'ятовування прочитаної інформації від технічного оформлення текстів.

Читання – вид мовленнєвої діяльності, тісно пов'язаний як з вимовою, так і з розумінням мови. Це здатність сприймати, розуміти інформацію, яка відтворена певним способом (записана, надрукована тощо).

Залежно від опрацьованого матеріалу та мети розрізняють декілька видів читання:

Ознайомлювальне читання (читання-перегляд).

Його мета – загальне знайомство зі змістом тексту, з'ясування основної ідеї та проблем, що висвітлюються в ньому. Під час такого читання увагу приділяють лише головному, тому, що є предметом пошуку, на деталі час не витрачають. Наприклад, такий вид читання ми використовуємо при пошуку необхідної інформації в інтернеті. Ми розглядаємо різні джерела і шукаємо потрібні для проекту чи реферату матеріали.

Поглиблене читання (вивчальне, поглиблене, аналітичне, критичне, творче).

Цей вид передбачає, що під час читання звертають увагу на деталі в тексті, їх аналізують та оцінюють. Наприклад, коли виконуємо домашні завдання. Нам потрібно уважно прочитати завдання, щоб зрозуміти, як його виконувати. Саме тому цей вид читання іноді називають аналітичним, творчим. Вважають, що саме так читаються підручники, тексти з незнайомої та складної тематики.

Вибіркове (читання-сканування).

Це швидкий перегляд тексту з метою пошуку слова, факту, прізвища, назви. Наприклад, користуємося ним при потребі знайти інформацію про певну людину, тлумачення терміна, історичну подію тощо.

Більшість людей навіть не задумуються над тим, що читання книг має чимало переваг. Це, зокрема, підвищення інтелектуальних і психологічних здібностей. Але читання може принести користь безпосередньо у розвитку кар'єри.

Читання підвищує рівень емпатії, бо коли ми читаємо про життя інших людей, то зазвичай співвідносимо з ними. Читання творів, у яких виступають

різні типи людей, допомагає краще розуміти їх і розвиває співчуття, а це, безумовно, важливо у кар'єрі, незалежно від сфери діяльності. Розуміння почуттів і точок зору інших людей є важливою умовою для зміцнення стосунків у колективі.

Читання розширює словниковий запас. Більше того, завдяки саме читанню вдосконалюються навички письмової та усної комунікації. Читачі зазвичай спілкуються більш професійно, впевнено та легко. Розширений словниковий запас допомагає проявити інтелект і викликати повагу з боку колег та керівництва.

Надихає на творчість. Читання художніх творів допомагає робити те ж саме на роботі. Вченими доведено, що читачі художньої літератури отримують розумову стимуляцію та розширюють свій спосіб мислення. Творчість – це те, чим кожен користується щодня. Коли потрібно вирішити проблеми на робочому місці, може знадобитися творчий підхід до пошуку правильного рішення.

Зменшує стрес. Іноді потрібно втекти від власних проблем і зануритися в чужі. Читання – це чудовий спосіб відволіктися від реальності і таким чином зменшити рівень стресу. Дистанціювання від потенційних факторів стресу допоможе зберегти спокій і підготуватися до важливого робочого дня або відпочити від нього.

Покращує процес прийняття рішень. Читання допомагає краще опрацювати інформацію та дає змогу справлятися з двозначністю. Читання покращує процес прийняття рішень, зменшуючи потребу приймати миттєві рішення, створює умови для кращого отримання інформації та уникнення нерациональних суджень.

Підвищує інтелект. Читання стимулює аналітичну частину мозку, змушує більше думати, допомагає розвиватися як особистість. Воно розширює знання і допомагає бачити закономірності, аналізувати те, що читаємо, та осмислено його критикувати. Це вдосконалює аналітичні навички.

Мозок - це нейронна мережа у 2,8 млн км, це відстань в 68 обертів навколо Землі. Мозок - найскладніша «машина», яку бажано використовувати. Ми народжуємося з найпотужнішим комп'ютером у голові. Якісь програми в ньому вже стоять, а якісь туди треба «закачати». У геномі людини 80% усіх генів працюють на мозок.

Наприклад, експресія гена FOXP2 перетворюється на процеси послідовного навчання, яке визначається здатністю людей вилучати та обробляти дискретні компоненти. Це вміння визначається, як ключове координальне в мовній діяльності людини для читання та письма.

Тімоті Келлер та Марсель Джаст у 2009 році виявили, що читання сприяє утворенню і нової білої речовини. Читаючи, ми допомагаємо нашому мозку

виробити додаткову кількість вищезазначеної речовини, у складі якої є мієлін, відповідальний за швидкість «комунікації» між клітинами. Це, у свою чергу, сприяє зміцненню нейронної мережі, здатної ефективніше передавати сигнали з однієї ділянки мозку в іншу. Таким чином мозок працює швидше. Під час читання мозок створює нові спогади, формує нові синапси, необхідні для передачі інформації від одного нейрона до іншого. Тобто, якщо людина читає регулярно, вона може зберігати більшу кількість інформації у пам'яті та водночас набагато швидше її пригадати й відтворити.

Як читає сучасна молодь? Тексти переглядаються так само, як переглядаються дописи та «сторіз» в Телеграмі, Інстаграмі та Тік-Ток. Люди, які виростили на такому типі читання, не в змозі прочитати великий текст повністю. У них розірвана свідомість – дещо звідси, дещо звідти. Коли питаєш людину, про що була ця розповідь, вона вам її не може переказати. Як правило, звертається увага на лише початок речення та виділені елементи, і на основі цього та отриманих раніше знань читачі намагаються зрозуміти сенс прочитаного. Щоб розвиватися, треба читати складну літературу. Важливе лінійне читання – від початку до кінця.

Серед студентів 2 курсу МФК ЗДМФУ відділення «Сестринська справа» та «Фармація» було проведено анкетування.

Для дослідження студентам запропоновано текст, надрукований шрифтом Times New Roman і Arial. Зазначені тексти були надруковані у трьох варіантах: текст з поділом на абзаци, текст з пропусками між абзацами, текст у три колонки. З метою перевірки сприйняття та запам'ятовування інформації досліджуваним були запропоновані тести.

Проведене анкетування виявило: 73% досліджуваних зазначили, що краще сприймався текст, виконаний шрифтом Arial з поділом на абзаци. Кращому запам'ятовуванню тексту сприяє наявність порожніх місць між абзацами зазначили 57% опитуваних. Текст у три колонки, виконаний як шрифтом Times New Roman, так і шрифтом Arial, сприймався на 50% гірше, ніж текст за шириною сторінки. Респонденти (83% від опитуваних) зазначили, що короткі речення читаються краще за довгі, а короткі абзаци сприймаються краще, ніж великі за обсягом.

В результаті проведеного дослідження було виявлено наступне:

1. Короткі речення читаються краще за довгі. Шрифт Arial сприймається краще, ніж шрифт Times New Roman.
2. Короткі абзаци сприймаються краще, ніж довгі.
3. Наявність порожніх місць між абзацами сприяє запам'ятовуванню тексту.
4. Текст у дві-три «колонки» сприймається на 50% гірше, ніж текст за шириною сторінки.
5. Проблеми з читанням великих за обсягом текстів будуть лише зростати.

Які можна дати рекомендації щодо покращення своїх навичок читання?

1. Щодня виділяйте час для читання.

Одним із найефективніших способів розвитку навичок є практика. Достатньо щодня виділяти 10-15 хвилин на читання. Можна читати новини, художню літературу, статті журналів або будь-який текст.

2. Ставте цілі читання.

Ви можете поставити собі цілі щодо читання, щоб розширити словниковий запас, отримати глибше розуміння різних текстів і покращити свою здатність встановлювати зв'язки між тим, що ви читаєте, і вашою власною точкою зору та ідеями.

3. Перегляньте прочитані тексти.

Попередній перегляд і сканування текстів може стати ще одним кроком до вдосконалення навичок читання. Це може допомогти вам сформулювати головне уявлення про текст, перш ніж почати його читати.

4. Робіть нотатки під час читання.

Це дуже ефективний спосіб покращити навички читання. Ефективне конспектування може підштовхнути вас задати запитання про прочитане та встановити зв'язок із ним. Резюмування змушує запам'ятовувати конкретні деталі та центральні теми прочитаного своїми словами та з вашої унікальної точки зору.

Отже, залежно від того, як ви розвиваєте свої навички читання, ваша комунікація та загальна здатність взаємодіяти та працювати з іншими також буде розвиватися.

Методичні рекомендації викладачам щодо використання текстів у навчальному процесі:

1. Під час організації дистанційного навчання, створюючи візуалізацію та наочність, використовувати шрифт Arial.

2. У презентаціях віддавати перевагу макетам із текстами за шириною сторінки.

3. Використовувати макет «два об'єкти» лише за потреби порівняння явищ або процесів.

4. У дидактичному матеріалі до лекцій надавати перевагу невеликим за обсягом абзацам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кайя Норденген. Твій мозок - суперзірка. Використовуй на повну! - Видавництво «K.Fund», 2018. - 224 р.
2. <https://starylev.com.ua/blogs/shcho-mozhut-zrobyty-dorosli-shchoby-ryzvychayity-ditey-do-chytannya>
3. <https://www.rodyna.org.ua/2019-5-12-3/>
4. https://bastion.tv/tetyana-chernigivska-za-isnuvannya-geniyiv-lyudstvo-platit-velicheznu-cinu_n25044